

**របាយការណ៍សង្ខេបស្តីពី ការវាយតម្លៃបឋមលើផលប៉ះពាល់
សេចក្តីព្រាងប្រកាសស្តីពី ការរៀបចំ និងការប្រព្រឹត្តទៅ
របស់មណ្ឌលសេវាកម្មយុត្តិធម៌**

I-សេចក្តីផ្តើម

ការរៀបចំសេចក្តីព្រាងប្រកាសស្តីពីការរៀបចំ និងការប្រព្រឹត្តទៅរបស់មណ្ឌលសេវាកម្មយុត្តិធម៌ ក្នុងគោលដៅកំណត់អំពីតួនាទី ភារកិច្ច រចនាសម្ព័ន្ធ និងមន្ត្រីរបស់មណ្ឌលសេវាកម្មយុត្តិធម៌ ក្រុង-ស្រុក-ខណ្ឌ ស្របតាមមាត្រា៣០ នៃអនុក្រឹត្យលេខ២៤០ អនក្រ.បក ចុះថ្ងៃទី២៩ ខែសីហា ឆ្នាំ២០១៧ ស្តីពីការរៀបចំ និងការប្រព្រឹត្តទៅរបស់ក្រសួងយុត្តិធម៌ ។

ប្រកាសនេះមានវិសាលភាពអនុវត្តចំពោះគ្រប់មណ្ឌលសេវាកម្មយុត្តិធម៌ ក្រុង-ស្រុក-ខណ្ឌ ទាំង ២៥ រាជធានី ខេត្ត ទូទាំងប្រទេស ដែលស្ថិតនៅក្រោមការដឹកនាំ និងការគ្រប់គ្រងដោយផ្ទាល់ពីនាយក ដ្ឋានសន្តានកម្ម និងយុត្តិធម៌មូលដ្ឋាន នៃអគ្គនាយកដ្ឋានកិច្ចការរដ្ឋប្បវេណី នៃក្រសួងយុត្តិធម៌។

II-ការកំណត់បញ្ហា

១. បញ្ហាបឋមសំខាន់ៗ

- បញ្ហាសេវាយុត្តិធម៌នៅមូលដ្ឋាន នៅមានកំរិត
- បញ្ហាសំនុំរឿងនៅសាលាដំបូងមានច្រើនពេក ធៀបទៅនឹងចំនួនចៅក្រមមានកំណត់
- បញ្ហាកង្វះខាតចំណេះដឹងខាងផ្លូវច្បាប់ និងនីតិវិធីដោះស្រាយ សម្របសម្រួលវិវាទ របស់ អាជ្ញាធរមូលដ្ឋាន
- បញ្ហាចំណេះដឹងខាងផ្លូវច្បាប់របស់ប្រជាពលរដ្ឋនៅមានកំរិត
- បញ្ហាទំនុកចិត្តរបស់ប្រជាពលរដ្ឋ មកលើការផ្តល់សេវាយុត្តិធម៌ របស់រាជរដ្ឋាភិបាល

២. បញ្ហាបន្ទាប់បន្សំ

- បញ្ហាបៀវត្សមន្ត្រីមណ្ឌលសេវាកម្មយុត្តិធម៌
- បញ្ហាក្របខណ្ឌមន្ត្រីមណ្ឌលសេវាកម្មយុត្តិធម៌
- បញ្ហាមន្ត្រីជាប់កិច្ចសន្យា
- បញ្ហាមិនទាន់មានអាគារ ការិយាល័យមណ្ឌលសេវាកម្មយុត្តិធម៌ ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ ផ្ទាល់ខ្លួន សម្រាប់ដំណើរការការងារ
- បញ្ហានៅពុំទាន់មានត្រាផ្ទាល់ខ្លួនសម្រាប់មណ្ឌលសេវាកម្មយុត្តិធម៌និមួយៗ
- បញ្ហាមន្ត្រីបម្រើការងារនៅមណ្ឌល សុទ្ធសឹងជាមន្ត្រីស្ម័គ្រចិត្ត
- កិច្ចការសហការ រវាងស្ថាប័នតុលាការថ្នាក់ដំបូង រាជធានី ខេត្ត ជាមួយមណ្ឌលសេវាកម្មយុត្តិធម៌ នៅមានកំរិត ។

III-គោលបំណង

សេចក្តីព្រៀងប្រកាស ស្តីពី ការរៀបចំ និងការប្រព្រឹត្តទៅរបស់មណ្ឌលសេវាកម្មយុត្តិធម៌នេះមានគោលបំណង ចូលរួមអនុវត្តគោលនយោបាយរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ក្នុងការផ្តល់សេវាយុត្តិធម៌ជូនដល់ប្រជាពលរដ្ឋរួមចំណែកក្នុងការកាត់បន្ថយសំនុំរឿងតូចតាចដែលកកស្ទះនៅក្នុងតុលាការ ។ កាត់បន្ថយភាពក្រីក្រព្រមទាំងលើកកម្ពស់ការយល់ដឹងអំពីសិទ្ធិទទួលបានយុត្តិធម៌សម្រាប់ប្រជាពលរដ្ឋ សហគមន៍ និងបង្កើនទំនុកចិត្តរបស់ប្រជាពលរដ្ឋលើវិស័យយុត្តិធម៌។

IV-ជម្រើស

ដើម្បីដោះស្រាយបញ្ហាដូចលើកឡើងខាងលើ ក្រុមការងារវាយតម្លៃលិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្ត បានលើកឡើងនូវជម្រើសចំនួនពីរ មកធ្វើការវិភាគដូចខាងក្រោម ៖

ជម្រើសទី១៖ រក្សាស្ថានភាពដើម

មន្ត្រីមណ្ឌលសេវាកម្មយុត្តិធម៌ ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ ទាំងសែសិប(៥០) មណ្ឌល សុទ្ធសឹងតែជាមន្ត្រីស្ម័គ្រចិត្ត ដែលមកពីបណ្តាអង្គភាពផ្សេងៗ និងអ្នកមានបទពិសោធន៍ផ្នែកច្បាប់ ហើយពុំមែនជាមន្ត្រីក្របខណ្ឌរបស់ក្រសួងយុត្តិធម៌ ។ ការងារអនុវត្ត គឺ ការផ្តល់សេវាប្រឹក្សាយោបល់ផ្នែកច្បាប់ និងការសម្រុះសម្រួលវិវាទដល់ប្រជាពលរដ្ឋ បណ្តុះបណ្តាលច្បាប់ជូនមន្ត្រីមណ្ឌលសេវាកម្មយុត្តិធម៌ និងអាជ្ញាធរមូលដ្ឋាន ព្រមទាំងធ្វើការផ្សព្វផ្សាយច្បាប់ ជូនដល់អាជ្ញាធរមូលដ្ឋាន និងប្រជាពលរដ្ឋ ។

ជម្រើសទី២ ៖ សំណើសេចក្តីព្រាងប្រកាសស្តីពី ការរៀបចំ និងការប្រព្រឹត្តទៅ របស់មណ្ឌលសេវាកម្មយុត្តិធម៌ ។

V-ការប៉ាន់ស្មានបឋមលើប្រភពចំណាយកាតព្វកិច្ច និងផលចំណេញ

ជម្រើសទី១៖ រក្សាស្ថានភាពដើម

តាមការវិភាគការប្រើប្រាស់នូវជម្រើសទី១នេះ គឺត្រូវចំណាយក្នុងការដំណើរការរបស់មណ្ឌលសេវាកម្មយុត្តិធម៌អស់ចំនួន **383,420 \$ / 1ឆ្នាំ** និងរយៈពេលប្រាំ(៥)ឆ្នាំ ចំណាយអស់ **2,651,520 \$ / 5ឆ្នាំ** ហើយទទួលបានផលចំណេញដូចខាងក្រោម ៖

- ចូលរួមការកាត់បន្ថយការកកស្ទះសំណុំរឿងនៅតាមសាលាដំបូងរាជធានី ខេត្ត
- ចំណេញពេលវេលា ចំណាយថវិកាតិច
- រក្សាមិត្តភាព និងបង្កើនទំនាក់ទំនងល្អរវាងគូភាគី

ជម្រើសទី២ ៖ សំណើសេចក្តីព្រាងប្រកាសស្តីពី ការរៀបចំ និងការប្រព្រឹត្តទៅ របស់មណ្ឌលសេវាកម្មយុត្តិធម៌ ។

តាមការវិភាគព័ត៌មានក្នុងការប្រើប្រាស់ជម្រើសទី២នេះ គឺត្រូវចំណាយក្នុង ដំណើរការ ប្រចាំឆ្នាំ របស់មណ្ឌលសេវាកម្មយុត្តិធម៌អស់ចំនួន **1,481,425 \$ / 1ឆ្នាំ** និងរយៈពេលប្រាំ(៥)ឆ្នាំ ចំណាយអស់ **10,936,072 \$ / 5ឆ្នាំ** ហើយទទួលបានផលចំណេញដូចខាងក្រោម ៖

- ចូលរួមអនុវត្ត គោលនយោបាយ និង យុទ្ធសាស្ត្រឈ្នះឈ្នះ របស់រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា អោយបានពេញលេញ

- បង្កើនទំនុកចិត្តរបស់ប្រជាពលរដ្ឋ មកលើការផ្តល់សេវាយុត្តិធម៌ របស់រាជរដ្ឋាភិបាល
- បង្កើនចំណេះដឹងផ្នែកច្បាប់ និងនីតិវិធីដោះស្រាយវិវាទក្រៅប្រព័ន្ធជូនអាជ្ញាធរមូលដ្ឋាន
- ចូលរួមការកាត់បន្ថយការកកស្ទះសំណុំរឿងនៅតុលាការ
- រក្សាមិត្តភាព និងបង្កើនទំនាក់ទំនងល្អរវាងគូភាគី
- ប្រជាពលរដ្ឋ និងអាជ្ញាធរមូលដ្ឋានយល់ច្បាស់ ពីតួនាទី ភារកិច្ច មណ្ឌលសេវាកម្មយុត្តិធម៌
- ទទួលបានថវិកាសម្រាប់អភិវឌ្ឍន៍ និងដំណើរការមណ្ឌលសេវាកម្មយុត្តិធម៌ ដែលផ្តល់ដោយ រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា និងជំនួយពីដៃគូអភិវឌ្ឍន៍
- មណ្ឌលសេវាកម្មយុត្តិធម៌ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ មានរចនាសម្ព័ន្ធគ្រប់គ្រងច្បាស់លាស់ ដោយ ស្ថិតនៅក្រោមការគ្រប់គ្រងរបស់នាយកដ្ឋានសន្តានកម្ម និងយុត្តិធម៌មូលដ្ឋាន នៃអគ្គនាយក ដ្ឋានកិច្ចការរដ្ឋប្បវេណី ស្របតាម អនុក្រឹត្យ ២៤០ អនក្រ.បក ថ្ងៃទី២៩ ខែសីហា ឆ្នាំ២០១៤
- ទទួលបានកិច្ចសហការពីសាលាដំបូងរាជធានី ខេត្ត
- មន្ត្រីមណ្ឌលទទួលបានក្របខណ្ឌ និងប្រាក់បៀវត្ស
- មានអាគារមណ្ឌលសេវាកម្មយុត្តិធម៌ផ្ទាល់ខ្លួន
- មន្ត្រីមណ្ឌលមានតួនាទី ភារកិច្ចច្បាស់លាស់ និងមានការទទួលខុសត្រូវខ្ពស់

VI-កិច្ចពិគ្រោះយោបល់បឋម

ការធ្វើការអង្កេត ៖ ដោយប្រើប្រាស់កម្រងសំណួរជាមួយស្ថាប័ន និងអ្នកពាក់ព័ន្ធចំនួន ៦ ខេត្ត គឺ ខេត្តព្រៃវែង ខេត្តកំពង់ស្ពឺ ខេត្តកំពង់ឆ្នាំង ខេត្តបាត់ដំបង ខេត្តរតនគិរី ខេត្តមណ្ឌលគិរី និងមជ្ឈមណ្ឌល កម្ពុជាដើម្បីការសម្រុះសម្រួល ដែលមានទីតាំងនៅរាជធានីភ្នំពេញ ។

លទ្ធផលពិគ្រោះយោបល់ធ្វើឡើងតាមរយៈការធ្វើអង្កេត បានបង្ហាញថា ស្ថាប័ន និងអ្នកពាក់ព័ន្ធ ចំនួន ១០០% គាំទ្រសំណើរសេចក្តីព្រាងប្រកាសស្តីពីការរៀបចំ និងការប្រព្រឹត្តទៅរបស់មណ្ឌលសេវា កម្មយុត្តិធម៌ (ជម្រើសទី២) ក្នុងការជួយផ្តល់សេវាយុត្តិធម៌ និងការបណ្តុះបណ្តាល ផ្សព្វផ្សាយច្បាប់ ដល់ អាជ្ញាធរមូលដ្ឋាន និងប្រជាពលរដ្ឋនៅតាមមូលដ្ឋាន ។ ហើយមានសំណូមពរឲ្យក្រសួងជួយធ្វើការ ផ្សព្វផ្សាយ និងបណ្តុះបណ្តាលបច្ចេកទេសនៃការដោះស្រាយវិវាទក្រៅប្រព័ន្ធតុលាការនេះផង ។

VII-សន្និដ្ឋាន

តាមរយៈការសិក្សាស្រាវជ្រាវបានបង្ហាញថា ៖

- ជម្រើសទី១ (រក្សាសភាពដើម) គឺចំណាយថវិកាអស់ចំនួន **383,420 \$** / ១ឆ្នាំ ហើយក្នុងរយៈ ពេលប្រាំ(៥)ឆ្នាំ **2,651,520 \$** / 5ឆ្នាំ ជាលទ្ធផលទទួលបានមកវិញនៅមានកំរិតដោយសារការបាក់ទឹក ចិត្តរបស់មន្ត្រីមណ្ឌល ការបំពេញតួនាទីមិនពេញលេញ គ្មានរចនាសម្ព័ន្ធច្បាស់ក្នុងការគ្រប់គ្រង គ្មាន ក្របខណ្ឌ គ្មានប្រាក់បៀវត្សច្បាស់លាស់ គ្មានអាគារធ្វើការផ្ទាល់ខ្លួន កិច្ចព្រមព្រៀងគូភាគីគ្មានសុពល ភាពគិតិយុត្ត (គ្មានត្រាប្រថាប់លើកិច្ចព្រមព្រៀង) ...។ល។ បញ្ហាទាំងអស់នេះនឹងឈានដល់ការមិន មានទំនុកចិត្តរបស់ប្រជាពលរដ្ឋមកលើសេវាយុត្តិធម៌របស់ មណ្ឌលសេវាកម្មយុត្តិធម៌ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ ។
- ជម្រើសទី២ (បង្កើតឲ្យមាន ប្រកាស ស្តីពីការរៀបចំ និងការប្រព្រឹត្តទៅរបស់មណ្ឌលសេវាកម្ម

យុត្តិធម៌) គឺចំណាយថវិកាអស់ចំនួន 1,481,425 \$ / ១ឆ្នាំ ហើយក្នុងរយៈពេលប្រាំ(៥)ឆ្នាំ ចំណាយអស់ 10,936,072 \$ / 5ឆ្នាំ ជាលទ្ធផលទទួលបានមកវិញដូចជា ៖ ចូលរួមអនុវត្ត គោលនយោបាយ និង យុទ្ធសាស្ត្រឈ្នះឈ្នះ របស់រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ក្នុងការកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រជូនប្រជាពលរដ្ឋ តាមរយៈការដោះស្រាយវិវាទក្រៅប្រព័ន្ធ, បង្កើនទំនុកចិត្តរបស់ប្រជាពលរដ្ឋ មកលើការផ្តល់សេវាយុត្តិធម៌របស់មណ្ឌលសេវាកម្មយុត្តិធម៌, បង្កើនចំណេះដឹងផ្នែកច្បាប់ និងនីតិវិធីដោះស្រាយវិវាទក្រៅប្រព័ន្ធជូនអាជ្ញាធរមូលដ្ឋាន, ទទួលបានការគាំទ្រពីដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ អង្គការជាតិ និងអន្តរជាតិ, ចូលរួមកាត់បន្ថយសំនុំរឿងតូចតាចដែលកោះស្នះនៅតុលាការ ។ លើសពីនេះទៅទៀត បង្កើតឲ្យមានរចនាសម្ព័ន្ធច្បាស់លាស់ ដោយមន្ត្រីមណ្ឌលទាំងអស់នឹងទទួលបានក្របខណ្ឌ និងប្រាក់បៀវត្ស អាគារធ្វើការ មានគ្រាប្រើប្រាស់ក្នុងការងាររដ្ឋបាល និងអាចប្រថាប់គ្រាលើកិច្ចព្រងប្រៀងរបស់គូរភាគី (បញ្ជាក់ពីសុពលភាពគិតិយុត្ត) មានការទទួលខុសត្រូវខ្ពស់ចំពោះថ្នាក់ដឹកនាំក្រសួងយុត្តិធម៌ ។ ទាំងអស់នេះហើយដែលធ្វើប្រជាពលរដ្ឋ និងអាជ្ញាធរមូលដ្ឋាន មានការទុកចិត្ត ក្នុងការដោះស្រាយសម្របសម្រួលវិវាទជូនពួកគាត់ ។

សរុបសេចក្តីមកក្រុមការងារវាយតម្លៃផលប៉ះពាល់លិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្ត សូមផ្តល់យោលបល់ជ្រើសរើសយកជម្រើសទី២ ព្រោះមានលក្ខណៈល្អប្រសើរជាងជម្រើសទី១ ក្នុងការគ្រប់គ្រង និងអភិវឌ្ឍន៍មណ្ឌលសេវាកម្មយុត្តិធម៌ ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ ដែលជាផ្នែកមួយក្នុងការផ្តល់សេវាយុត្តិធម៌ក្រៅប្រព័ន្ធជូនដល់ប្រជាពលរដ្ឋ ។

VIII-ការអនុវត្ត និងការតាមដាន

- ដើម្បីលើកកម្ពស់តម្លាភាព និងអភិបាលកិច្ចល្អ ក្នុងអំឡុងពេលនៃការដាក់ឱ្យអនុវត្ត

ក្រសួងយុត្តិធម៌ត្រូវធ្វើការផ្សព្វផ្សាយ អោយបានទូលំទូលាយដល់សាធារណៈជន ហើយនាយកដ្ឋាន សន្តានកម្ម និងយុត្តិធម៌មូលដ្ឋាន នៃអគ្គនាយកដ្ឋានកិច្ចការរដ្ឋប្បវេណី នៃក្រសួងយុត្តិធម៌ ទទួលបន្ទុកអនុវត្តប្រកាសនេះស្របតាមតួនាទី និងភារកិច្ច ដែលបានកំណត់ និងត្រូវតាមដាន ត្រួតពិនិត្យ វាយតម្លៃលើប្រសិទ្ធភាពនៃការអនុវត្តប្រកាសនេះផងដែរ។

- ការតាមដានត្រួតពិនិត្យ

ក្រុមការងារវាយតម្លៃលើផលប៉ះពាល់នៃលិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្តត្រូវពិនិត្យនិងវាយតម្លៃលើផលប៉ះពាល់ជាក់ស្តែងនៃការអនុវត្ត នឹងលើកជាយោបល់ជូនថ្នាក់ដឹកនាំ ពិនិត្យ និងសម្រេច នៅពេលដែលប្រកាសនេះដាក់ឱ្យអនុវត្ត។ ប្រកាសនេះនឹងធ្វើការពិនិត្យ វាយតម្លៃ ឡើងវិញ ក្រោយការដាក់អោយអនុវត្ត រយៈពេល ៥ ឆ្នាំ ឬប្រសិនបើរាជរដ្ឋាភិបាលមានឆន្ទៈក្នុងការកែសម្រួល ។

ប្រភេទបញ្ញត្តិកម្ម៖

ច្បាប់ ☐	ព្រះរាជក្រឹត្យ ☐	អនុក្រឹត្យ ☐	ប្រកាស ☒	សេចក្តីសម្រេច ☐	សារាចរ ☐	ផ្សេងៗទៀត ☐
------------------------------------	--	--	---	---	------------------------------------	---------------------------------------

ផលប៉ះពាល់ចម្បងនៃសំណើបញ្ញត្តិកម្មលើវិស័យ៖

សេដ្ឋកិច្ច   សង្គមកិច្ច   បរិស្ថាន   យុត្តិធម៌   ... ផ្សេងៗ

១. ការកំណត់បញ្ហា

១.១. បញ្ហាចម្បងដែលបញ្ញត្តិកម្មនេះមានបំណងដោះស្រាយ

- បញ្ហាសេវាយុត្តិធម៌នៅមូលដ្ឋាន នៅមានកំរិត
- បញ្ហាសំនុំរឿងនៅសាលាដំបូងមានច្រើនពេក ធៀបទៅនឹងចំនួនចៅក្រមមានកំណត់
- បញ្ហាកង្វះខាតចំណេះដឹងខាងផ្លូវច្បាប់ និងនីតិវិធីដោះស្រាយ សម្របសម្រួលវិវាទ របស់អាជ្ញាធរមូលដ្ឋាន
- បញ្ហាចំណេះដឹងខាងផ្លូវច្បាប់របស់ប្រជាពលរដ្ឋនៅមានកំរិត
- បញ្ហាទំនុកចិត្តរបស់ប្រជាពលរដ្ឋ មកលើការផ្តល់សេវាយុត្តិធម៌ របស់រដ្ឋ

១.២. បញ្ហាពាក់ព័ន្ធផ្សេងៗទៀតដែលបញ្ញត្តិកម្មនេះអាចជួយដោះស្រាយបានផងដែរ

- កិច្ចព្រមព្រៀងរបស់គូភាគីមិនអាចយកធ្វើជាសំអាងនៅតុលាការ
- កិច្ចព្រមព្រៀងមិនមានអំណាចចាប់បង្ខំឱ្យគូភាគីអនុវត្តតាម
- បញ្ហាបៀវត្សមន្ត្រីមណ្ឌលសេវាកម្មយុត្តិធម៌
- បញ្ហាក្របខណ្ឌមន្ត្រីមណ្ឌលសេវាកម្មយុត្តិធម៌
- បញ្ហាមន្ត្រីជាប់កិច្ចសន្យា
- បញ្ហាមិនទាន់មានអាគារ ការិយាល័យមណ្ឌលសេវាកម្មយុត្តិធម៌ ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ ផ្ទាល់ខ្លួនសម្រាប់ដំណើរការការងារ
- បញ្ហានៅពុំទាន់មានត្រាផ្ទាល់ខ្លួនសម្រាប់មណ្ឌលសេវាកម្មយុត្តិធម៌និមួយៗ
- បញ្ហាមន្ត្រីបម្រើការងារនៅមណ្ឌល សុទ្ធសឹងជាមន្ត្រីស្ម័គ្រចិត្ត
- កិច្ចការសហការ រវាងស្ថាប័នតុលាការថ្នាក់ដំបូង រាជធានី ខេត្ត ជាមួយមណ្ឌលសេវាកម្មយុត្តិធម៌នៅមានកំរិត ។

១.៣. បញ្ជីលិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្តដែលមានស្រាប់ មានពាក់ព័ន្ធ ឬប្រហាក់ប្រហែល

- អនុក្រឹត្យលេខ ២៤០ ចុះថ្ងៃទី២៩ ខែសីហា ឆ្នាំ២០១៤ ស្តីពីការរៀបចំនិងការប្រព្រឹត្តទៅរបស់ក្រសួងយុត្តិធម៌ ត្រង់ចំណុចមាត្រា ២៩ ដល់ មាត្រា ៣០
- ប្រកាសអន្តរក្រសួងលេខ ៨៥ប្រក.កយ.មជ/០៦ ចុះថ្ងៃទី ២០ ខែធ្នូ ឆ្នាំ ២០០៦ រវាងក្រសួងយុត្តិធម៌ និងក្រសួងមហាផ្ទៃ បានបង្កើតអោយមានមណ្ឌលសេវាកម្មយុត្តិធម៌ថ្នាក់ស្រុក ចំនួន ០៤ គឺមានចំនួន ០២ នៅស្រុក ទឹកផុស និងកំពង់លែង ខេត្តកំពង់ឆ្នាំង និងចំនួន ០២ ស្រុក នៅស្រុក ភ្នំស្រួច និងគងពិសី ខេត្តកំពង់ស្ពឺ

- ប្រកាសអន្តរក្រសួងលេខ ១៣ប្រក.កយ.មជ/០៨ចុះថ្ងៃទី១១ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០០៨ ស្តីពីការបង្កើតមណ្ឌលសេវាកម្មយុត្តិធម៌ថ្នាក់ក្រុង ស្រុកចំនួន១៦ បន្ថែមទៀត នៅខេត្តចំនួន០៦ គឺខេត្តកំពង់ស្ពឺ កំពង់ឆ្នាំង បាត់ដំបង សៀមរាប រតនគិរី និងមណ្ឌលគិរី
- ប្រកាសក្រសួងយុត្តិធម៌ លេខ ៣៩ កយប្រក/១០ ចុះថ្ងៃទី២៥ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០១០ ស្តីពីការបង្កើតមណ្ឌលសេវាកម្មយុត្តិធម៌ ក្រុង ខណ្ឌ ចំនួន ១០ សម្រាប់ក្រុងកំពត ក្រុងព្រៃវែង ខណ្ឌឫស្សីកែវ ខណ្ឌមានជ័យ ខណ្ឌសែនសុខ ខណ្ឌដង្កោ ខណ្ឌដូនពេញ ខណ្ឌ៧មករា ខណ្ឌទួលគោក ខណ្ឌចំការមន
- ប្រកាសក្រសួងយុត្តិធម៌ លេខ ៥៩ កយប្រក/១២ ចុះថ្ងៃទី០៩ ខែមេសា ឆ្នាំ២០១២ ស្តីពីការបង្កើតមណ្ឌលសេវាកម្មយុត្តិធម៌ ខណ្ឌពោធិ៍សែនជ័យ
- ប្រកាសក្រសួងយុត្តិធម៌ លេខ ៤០ កយប្រក/១៤ ចុះថ្ងៃទី០៣ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០១៤ ស្តីពីការបង្កើតមណ្ឌលសេវាកម្មយុត្តិធម៌ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ ចំនួន ០៩ បន្ថែមលើមណ្ឌលសេវាកម្មយុត្តិធម៌ទាំង ៣១ គឺ ខណ្ឌជ្រោយចង្វារ ខណ្ឌច្បារអំពៅ ខណ្ឌព្រែកញ្ជៅ ស្រុកឈូក ស្រុកអង្គរជ័យ ស្រុកស្វាយអន្ធរ ស្រុកព្រះស្តេច ក្រុងសិរីសោភ័ណ ក្រុងប៉ោយបែត ។

លិខិតបទដ្ឋានទាំងអស់ខាងលើនេះ គ្រាន់តែលិខិតបទដ្ឋានបង្កើតមណ្ឌលសេវាកម្មយុត្តិធម៌ និងតួនាទី ភារកិច្ចរបស់មន្ត្រីមណ្ឌលសេវាកម្មយុត្តិធម៌ សម្រាប់ដំណើរការការងារតែប៉ុណ្ណោះ ដែលមានលក្ខណៈមិនទាន់គ្រប់ជ្រុងជ្រោយ ក្នុងការស្នើសុំទៅក្រសួងមុខងារសាធារណៈ និងក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ នូវក្របខណ្ឌ និងប្រាក់បៀវត្សជូនមន្ត្រីមណ្ឌលសេវាកម្មយុត្តិធម៌ទាំងសរុប(៤០)មណ្ឌលនោះនៅឡើយទេ ។

១.៤.តើសំណើបញ្ញត្តិកម្មមានផលប៉ះពាល់អវិជ្ជមានដល់ការប្រកួតប្រជែងដែរឬទេ?
 សំណើបញ្ញត្តិកម្មនេះពុំមានផលប៉ះពាល់អវិជ្ជមានដល់ការប្រកួតប្រជែងទេ។

២. គោលបំណង

សេចក្តីព្រៀងប្រកាស ស្តីពី ការរៀបចំ និងការប្រព្រឹត្តទៅរបស់មណ្ឌលសេវាកម្មយុត្តិធម៌នេះមានគោលបំណង ចូលរួមអនុវត្តគោលនយោបាយរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ក្នុងការផ្តល់សេវាយុត្តិធម៌ជូនដល់ប្រជាពលរដ្ឋ និង ចូលរួមកាត់បន្ថយសំនុំរឿងតូចតាចដែលកោះស្នះនៅក្នុងតុលាការ ហើយសំនុំរឿងទាំងអស់នោះមណ្ឌលសេវាកម្មយុត្តិធម៌ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ អាចធ្វើការដោះស្រាយសម្របសម្រួលបាននៅថ្នាក់មូលដ្ឋាន ។ មិនតែប៉ុណ្ណោះមណ្ឌលសេវាកម្មយុត្តិធម៌ ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ ក៏ជាសេនាធិការអោយក្រសួងយុត្តិធម៌ ក្នុងការរៀបចំវគ្គបណ្តុះបណ្តាល ផ្សព្វផ្សាយច្បាប់ និងនីតិវិធីដោះស្រាយវិវាទក្រៅប្រព័ន្ធជូនដល់អាជ្ញាធរមូលដ្ឋាន និងប្រជាពលរដ្ឋផងដែរ ។

នៅពេលប្រកាសនេះដាក់ឲ្យអនុវត្តយើងអាចដោះស្រាយបាននូវបញ្ហាមួយចំនួនពីមុនដូចជា៖ ក្របខណ្ឌដល់មន្ត្រីមណ្ឌលសេវាកម្មយុត្តិធម៌ ប្រាក់បៀវត្ស បង្កើតឲ្យមានទីតាំងមណ្ឌលសេវាកម្មយុត្តិធម៌ឯករាជ្យផ្ទាល់ខ្លួន មានលទ្ធភាពគ្រប់គ្រាន់ក្នុងការស្វែងរកជំនួយ និងកិច្ចសហប្រតិបត្តិការពីដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ អង្គការជាតិ និងអង្គការអន្តរជាតិ ក្នុងការអភិវឌ្ឍន៍មណ្ឌលសេវាកម្មយុត្តិធម៌ថែមទៀត ។

៣.ជម្រើស

ជម្រើសទី១៖ រក្សាស្ថានភាពដើម

មន្ត្រីមណ្ឌលសេវាកម្មយុត្តិធម៌ ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ ទាំងសែសិប(៥០) មណ្ឌល សុទ្ធសឹងតែជាមន្ត្រីស្ម័គ្រចិត្ត ដែលមកពីបណ្តាអង្គភាពផ្សេងៗ និងអ្នកមានបទពិសោធន៍ផ្នែកច្បាប់ ហើយពុំមែនជាមន្ត្រីក្របខណ្ឌរបស់ក្រសួងយុត្តិធម៌ ។ ការងារអនុវត្ត គឺ ការផ្តល់សេវាប្រឹក្សាយោបល់ផ្នែកច្បាប់ និងការសម្រុះសម្រួលវិវាទដល់ប្រជាពលរដ្ឋ បណ្តុះបណ្តាលច្បាប់ជូនមន្ត្រីមណ្ឌលសេវាកម្មយុត្តិធម៌ និងអាជ្ញាធរមូលដ្ឋាន ព្រមទាំងធ្វើការផ្សព្វផ្សាយច្បាប់ ជូនដល់អាជ្ញាធរមូលដ្ឋាន និងប្រជាពលរដ្ឋ ។

ជម្រើសទី២៖ សំណើសេចក្តីព្រាងប្រកាសស្តីពី ការរៀបចំ និងការប្រព្រឹត្តទៅ របស់មណ្ឌលសេវាកម្មយុត្តិធម៌ ។

៤.ការប៉ាន់ស្មានបឋមលើប្រភេទបន្ទុកចំណាយកាតព្វកិច្ច និងផលចំណេញ

៤.១.ការកំណត់ការកិច្ច និងប្រភេទបន្ទុកចំណាយ រយៈពេលប្រាំ(៥)ឆ្នាំ

ជម្រើស	រាជរដ្ឋាភិបាល	ធុរកិច្ច
<p>ជម្រើសទី១៖ រក្សាស្ថានភាពដើម</p>	<p style="text-align: center;">ការចំណាយសរុបក្នុងរយៈពេលប្រាំ(៥)ឆ្នាំ</p> <ul style="list-style-type: none"> - រយៈពេលមួយ(១)ឆ្នាំ ៖ 383,420 \$ / ១ ឆ្នាំ - រយៈពេលប្រាំ(៥)ឆ្នាំ ៖ 2,651,520 \$ / ៥ ឆ្នាំ <p>ក. រដ្ឋបាលទូទៅ ៖</p> <ul style="list-style-type: none"> - ជួលអាគារ - ចំណាយលើការធ្វើដំណើរ និងទំនាក់ទំនងរបស់មន្ត្រីមណ្ឌល - សំភារៈរដ្ឋបាល - ថែទាំ ជួសជុល គ្រឿងបរិក្ខារការិយាល័យមណ្ឌល - ថែទាំ ជួសជុល មធ្យោបាយធ្វើដំណើរ របស់មន្ត្រីមណ្ឌល - ថែទាំ ជួសជុលអាគារមណ្ឌល - ថ្លៃទឹក ភ្លើង មណ្ឌលសេវាកម្មយុត្តិធម៌ - ប្រាក់ឧបត្ថមលើកទឹកចិត្តមន្ត្រីមណ្ឌលសេវាកម្មយុត្តិធម៌ <p>ខ. បច្ចេកទេស ៖</p> <ul style="list-style-type: none"> - ប្រជុំពិគ្រោះយោបល់ ជាមួយស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ ថ្នាក់រាជធានីខេត្ត ស្តីពីការអនុវត្តរបស់មណ្ឌលសេវាកម្មយុត្តិធម៌ - បណ្តុះបណ្តាលច្បាប់ និងនីតិវិធីដល់មន្ត្រីមណ្ឌល - បណ្តុះបណ្តាលច្បាប់ និងនីតិវិធី ដល់ជនបង្គោលឃុំ-សង្កាត់ 	<p style="text-align: center;">-គ្មាន</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - សិក្ខាសាលាផ្សព្វផ្សាយព័ត៌មានមណ្ឌល និងច្បាប់ ដល់អាជ្ញាធរមូលដ្ឋាន - ត្រួតពិនិត្យ តាមដាន ការអនុវត្ត ការដោះស្រាយវិវាទ របស់មន្ត្រីមណ្ឌលសេវាកម្មយុត្តិធម៌ - ចុះតាមដាន ប្រមូលទិន្នន័យ គូលេខវិវាទ ដែលមណ្ឌលដោះស្រាយបាន <p style="text-align: center;">(តារាងចំណាយលម្អិតមានជម្រើសទី ០១)</p>	
<p>ជម្រើសទី២៖ សំណើរសេចក្តីព្រាងប្រកាសស្តីពីការរៀបចំ និងការប្រព្រឹត្តទៅរបស់មណ្ឌលសេវាកម្មយុត្តិធម៌</p>	<p style="text-align: center;">ការចំណាយសរុបក្នុងរយៈពេលប្រាំ(៥)ឆ្នាំ</p> <ul style="list-style-type: none"> - រយៈពេលមួយ(១)ឆ្នាំ ៖ 1,481,425 \$ / ១ ឆ្នាំ - រយៈពេលប្រាំ(៥)ឆ្នាំ ៖ 10,936,072 \$ / ៥ ឆ្នាំ <p>ក. រដ្ឋបាលទូទៅ ៖</p> <ul style="list-style-type: none"> - ជួលអាគារ - សាងសង់អាគារមណ្ឌលសេវាកម្មយុត្តិធម៌ - ចំណាយលើការធ្វើដំណើរ និងទំនាក់ទំនងរបស់មន្ត្រីមណ្ឌល - សំភារៈរដ្ឋបាល - ថែទាំ ជួសជុល គ្រឿងបរិក្ខារិយាល័យមណ្ឌល - ថែទាំ ជួសជុល មធ្យោបាយធ្វើដំណើរ របស់មន្ត្រីមណ្ឌល - ថែទាំ ជួសជុលអាគារមណ្ឌល - ថ្លៃទឹក ភ្លើង មណ្ឌលសេវាកម្មយុត្តិធម៌ - ប្រាក់បៀវត្សមន្ត្រីមណ្ឌលសេវាកម្មយុត្តិធម៌ <p>ខ. បច្ចេកទេស ៖</p> <ul style="list-style-type: none"> - ប្រជុំពិគ្រោះយោបល់ ជាមួយស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ ថ្នាក់រាជធានីខេត្ត ស្តីពីការអនុវត្តរបស់មណ្ឌលសេវាកម្មយុត្តិធម៌ - បណ្តុះបណ្តាលច្បាប់ និងនីតិវិធីដល់មន្ត្រីមណ្ឌល - បណ្តុះបណ្តាលច្បាប់ និងនីតិវិធី ដល់ជនបង្គោលឃុំ-សង្កាត់ - សិក្ខាសាលាផ្សព្វផ្សាយព័ត៌មានមណ្ឌល និងច្បាប់ ដល់អាជ្ញាធរមូលដ្ឋាន - ត្រួតពិនិត្យ តាមដាន ការអនុវត្ត ការដោះស្រាយវិវាទ របស់មន្ត្រីមណ្ឌលសេវាកម្មយុត្តិធម៌ 	-គ្មាន

	<p>- ចុះតាមដាន ប្រមូលទិន្នន័យ គូលេខវិវាទ ដែលមណ្ឌលដោះស្រាយបាន</p> <p>(តារាងចំណាយលម្អិតមានក្នុងជម្រើសទី ០២)</p>	
--	---	--

៤.២.ការកំណត់ប្រភេទនៃផលចំណេញ

ជម្រើស	ប្រភេទនៃផលចំណេញ
ជម្រើសទី១៖ រក្សាស្ថានភាពដើម	<ul style="list-style-type: none"> - ចូលរួមការកាត់បន្ថយការកកស្ទះសំណុំរឿងនៅ - ចំណេញពេលវេលា ចំណាយថវិកាតិច - រក្សាមិត្តភាព និងបង្កើនទំនាក់ទំនងល្អរវាងគូភាគី
ជម្រើសទី២៖ សំណើរសេចក្តី ព្រាងប្រកាសស្តីពី ការរៀបចំ និងការប្រព្រឹត្តទៅ របស់មណ្ឌលសេវាកម្មយុត្តិធម៌	<ul style="list-style-type: none"> - បង្កើនចំណេះដឹងផ្នែកច្បាប់ និងនីតិវិធីដោះស្រាយវិវាទក្រៅប្រព័ន្ធជូនអាជ្ញាធរមូលដ្ឋាន - បង្កើនទំនុកចិត្តរបស់ប្រជាពលរដ្ឋ មកលើការផ្តល់សេវាយុត្តិធម៌ របស់រាជរដ្ឋាភិបាល - ចូលរួមអនុវត្ត គោលនយោបាយ និង យុទ្ធសាស្ត្រឈ្នះឈ្នះ របស់រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា អោយបានពេញលេញ - ទំនុកចិត្តរបស់ប្រជាពលរដ្ឋមកលើសេវាយុត្តិធម៌របស់រាជរដ្ឋាភិបាល - ចូលរួមការកាត់បន្ថយការកកស្ទះសំណុំរឿងនៅតុលាការចំណេញពេលវេលា ចំណាយថវិកាតិច - រក្សាមិត្តភាព និងបង្កើនទំនាក់ទំនងល្អរវាងគូភាគី - ប្រជាពលរដ្ឋ និងអាជ្ញាធរមូលដ្ឋានយល់ច្បាស់ ពីតួនាទី ភារកិច្ច មណ្ឌលសេវាកម្មយុត្តិធម៌ - ទទួលបានថវិកាសម្រាប់អភិវឌ្ឍន៍ និងដំណើរការមណ្ឌលសេវាកម្មយុត្តិធម៌ ដែលផ្តល់ដោយរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា និងជំនួយពីដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ - មណ្ឌលសេវាកម្មយុត្តិធម៌ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ មានចនាសម្ព័ន្ធគ្រប់គ្រងច្បាស់លាស់ ដោយស្ថិតនៅក្រោមការគ្រប់គ្រងរបស់នាយកដ្ឋានសន្តានកម្ម និងយុត្តិធម៌មូលដ្ឋាន នៃអគ្គនាយកដ្ឋានកិច្ចការរដ្ឋប្បវេណី ស្របតាម អនុក្រឹត្យ ២៤០ អនក្រ.បក ថ្ងៃទី២៩ ខែសីហា ឆ្នាំ២០១៤ - ទទួលបានកិច្ចសហការពីសាលាដំបូងរាជធានី ខេត្ត - មន្ត្រីមណ្ឌលទទួលបានក្របខណ្ឌ និងប្រាក់បៀវត្ស

	<ul style="list-style-type: none"> - មានអាគារមណ្ឌលសេវាកម្មយុត្តិធម៌ផ្ទាល់ខ្លួន - មន្ត្រីមណ្ឌលមានតួនាទី ភារកិច្ចច្បាស់លាស់ និងមានការទទួលខុសត្រូវខ្ពស់
--	--

៤.៣.វិសាលភាពនៃជម្រើសនីមួយៗ

ជម្រើស	វិស័យឬប្រភេទធុរកិច្ច	ចំនួនធុរកិច្ច	ឯកសារយោង/ភស្តុតាង
ជម្រើសទី១៖ រក្សាស្ថានភាពដើម	-មណ្ឌលសេវាកម្មយុត្តិធម៌ ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ	៤០ មណ្ឌល	-គិតត្រឹមថ្ងៃ៣១ ខែធ្នូ ឆ្នាំ ២០១៧ របាយការណ៍ប្រចាំឆ្នាំ២០១៧ របស់នាយកដ្ឋានសន្តានកម្ម និងយុត្តិធម៌មូលដ្ឋាន នៃអគ្គនាយកដ្ឋានកិច្ចការរដ្ឋប្បវេណី នៃក្រសួងយុត្តិធម៌
ជម្រើសទី២៖ សំណើរសេចក្តីព្រាងប្រកាសស្តីពី ការរៀបចំ និងការប្រព្រឹត្តទៅ របស់មណ្ឌលសេវាកម្មយុត្តិធម៌	-មណ្ឌលសេវាកម្មយុត្តិធម៌ ក្រុង ស្រុក	៤០ មណ្ឌល	-គិតត្រឹមថ្ងៃ៣១ ខែធ្នូ ឆ្នាំ ២០១៧ របាយការណ៍ប្រចាំឆ្នាំ២០១៧ របស់នាយកដ្ឋានសន្តានកម្ម និងយុត្តិធម៌មូលដ្ឋាន នៃអគ្គនាយកដ្ឋានកិច្ចការរដ្ឋប្បវេណី នៃក្រសួងយុត្តិធម៌

៥.កិច្ចពិគ្រោះយោបល់

ក្រុមការងារវាយតម្លៃលើផលប៉ះពាល់នៃលិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្ត របស់ក្រសួងយុត្តិធម៌ (RIA-MoJ) បានជួយប្រជុំពិគ្រោះយោបល់និងអង្កេតជាមួយអ្នកពាក់ព័ន្ធដូចខាងក្រោម ៖

- បានចុះពិគ្រោះយោបល់និងអង្កេតនៅស្ថាប័នតុលាការ ចំនួនប្រាំមួយ(០៦) ខេត្ត រួមមាន ខេត្តកំពង់ស្ពឺ ខេត្តកំពង់ឆ្នាំង ខេត្តបាត់ដំបង ខេត្តព្រៃវែង ខេត្តរតនគិរី ខេត្តមណ្ឌលគិរី បានជួបជាមួយប្រធានសាលាដំបូង ព្រះរាជអាជ្ញា អមសាលាដំបូង ប្រធានលេខាធិការរដ្ឋបាលសាលាដំបូង ។
- បានចុះពិគ្រោះយោបល់និងអង្កេតនៅអាជ្ញាធរមូលដ្ឋានចំនួនប្រាំពីរ(០៧) ក្រុង ស្រុក រួមមាន ស្រុកគងពិសី ស្រុកបរសេដ្ឋ នៃខេត្តកំពង់ស្ពឺ ស្រុកមោងឫស្សី ក្រុងបាត់ដំបង នៃខេត្តបាត់ដំបង ស្រុកបរិបូណ៌ នៃខេត្តកំពង់ឆ្នាំង ស្រុកព្រះស្តេច នៃខេត្តព្រៃវែង ស្រុកកោះញែក នៃខេត្ត

មណ្ឌលគិរី និងក្រុងបានលុង នៃខេត្តរតនគិរី ។

- បានចុះពិគ្រោះយោបល់និងអង្កេតជាមួយប្រជាពលរដ្ឋដែលបានទទួលសេវាយុត្តិធម៌ ស្ថិតក្នុងភូមិពូតាំង សង្កាត់រម្យនា ក្រុងសែនមនោរម្យ ខេត្តមណ្ឌលគិរី និងភូមិក្រាំងក្អក ឃុំកំពង់សីង្គ ស្រុកព្រះស្តេច ខេត្តព្រៃវែងនៃខេត្តរតនគិរី ខេត្តកំពង់ស្ពឺ ខេត្តបាត់ដំបង និងខេត្តកំពង់ឆ្នាំង ។
- បានចុះពិគ្រោះយោបល់និងអង្កេតនៅ មជ្ឈមណ្ឌលកម្ពុជាដើម្បីការសម្រុះសម្រួល ចំនួនបី(០៣) ដង ។
- បានពិគ្រោះយោបល់ជាមួយហិរញ្ញវត្ថុក្រសួងយុត្តិធម៌ ស្តីពីថវិកា គាំទ្រមណ្ឌលសេវាកម្មយុត្តិធម៌

ដែលមាន លទ្ធផលសង្ខេបដូចខាងក្រោម ៖

យើងទទួលបានការគាំទ្រ និងឯកភាព ក្នុងការផ្តល់ថវិកាគាំទ្រមណ្ឌលសេវាកម្មយុត្តិធម៌ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ ពីហិរញ្ញវត្ថុរបស់ក្រសួងយុត្តិធម៌ ហើយប្រធានសាលាដំបូង ព្រះរាជអាជ្ញាអមសាលាដំបូង ប្រធានលេខាធិការរដ្ឋបាលសាលាដំបូង អាជ្ញាធរមូលដ្ឋាននិងប្រជាពលរដ្ឋ ក្នុងការបង្កើតឲ្យមានមណ្ឌលសេវាកម្មយុត្តិធម៌ថ្នាក់មូលដ្ឋានកន្លងមក ដោយសារមណ្ឌលសេវាកម្មយុត្តិធម៌ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ បានជួយសម្រួល និងរួមចំណែកក្នុងការងារជាច្រើនដូចជា៖ ការផ្សព្វផ្សាយច្បាប់ដល់អាជ្ញាធរមូលដ្ឋាន និងប្រជាពលរដ្ឋ, ចូលរួមដោះស្រាយសម្រុះសម្រួល ជាមួយអាជ្ញាធរមូលដ្ឋាន, បង្រួមវិវាទ ពីធំ មកតូចវិញ, ប្រឹក្សាយោបល់ផ្នែកច្បាប់ និងចង្អុលបង្ហាញនីតិវិធីបន្តជូនប្រជាពលរដ្ឋ, ចូលរួមកាត់បន្ថយសំនុំរឿងតូចតាចនៅតាមសាលាដំបូង, ផ្សះផ្សាត្រូវគ្នាវិញ នៅថ្នាក់មូលដ្ឋាន ។

សំណូមពរ

ហិរញ្ញវត្ថុក្រសួងយុត្តិធម៌ ប្រធានសាលាដំបូង ព្រះរាជអាជ្ញាអមសាលាដំបូង ប្រធានលេខាធិការរដ្ឋបាលសាលាដំបូង រាជធានី ខេត្ត អាជ្ញាធរមូលដ្ឋាន និងប្រជាពលរដ្ឋ សំណូមពរឲ្យដាក់ដំណើរការប្រកាសស្តីពីការរៀបចំ និងការប្រព្រឹត្តទៅរបស់មណ្ឌលសេវាកម្មយុត្តិធម៌ឲ្យបានឆាប់ ដើម្បីបង្កើតមណ្ឌលសេវាកម្មយុត្តិធម៌បន្ថែម នៅតាមមូលដ្ឋាន និងតំបន់ដាច់ស្រយាលបន្ថែមទៀត ដែលជាការជួយសម្រួលដល់ប្រជាពលរដ្ឋដែលទីទាល់ក្រនិងគ្មានលទ្ធភាពក្នុងការស្វែងរកសេវាយុត្តិធម៌ ជាពិសេសក្នុងការធ្វើដំណើរទៅមកតុលាការដែលមានចម្ងាយឆ្ងាយពីភូមិ នៅពេលដែលមានវិវាទតូចតាចកើតឡើង ។ ជាងនេះទៅទៀតដោយសារតែចំណេះដឹងផ្នែកច្បាប់របស់មន្ត្រីនៅថ្នាក់មូលដ្ឋាននៅមានកម្រិត ហើយត្រូវការជាចាំបាច់ក្នុងការបណ្តុះ បណ្តាល ផ្សព្វផ្សាយច្បាប់ និងនីតិវិធីផ្សេងៗដល់ពួកគាត់នៅតាមមូលដ្ឋាន ។

៦.សន្និដ្ឋាន

តាមរយៈការសិក្សាស្រាវជ្រាវបានបង្ហាញថា ៖

- ជម្រើសទី១ (រក្សាសភាពដើម) គឺចំណាយថវិកាអស់ចំនួន **383,420 \$** / ១ឆ្នាំ ហើយក្នុងរយៈពេលប្រាំ(៥)ឆ្នាំ **2,651,520 \$** / 5ឆ្នាំ ជាលទ្ធផលទទួលបានមកវិញនៅមានកំរិតដោយសារការបាក់ទឹកចិត្តរបស់មន្ត្រីមណ្ឌល ការបំពេញតួនាទីមិនពេញលេញ គ្មានរចនាសម្ព័ន្ធច្បាស់ក្នុងការគ្រប់គ្រង គ្មាន

ក្របខណ្ឌ គ្មានប្រាក់បៀវត្សច្បាស់លាស់ គ្មានអាគារធ្វើការផ្ទាល់ខ្លួន កិច្ចព្រមព្រៀងគូរភាគីគ្មានសុពលភាពគិតិយុត្ត (គ្មានត្រាប្រថាប់លើកិច្ចព្រមព្រៀង) ...។ល។ បញ្ហាទាំងអស់នេះនឹងឈានដល់ការមិនមានទំនុកចិត្តរបស់ប្រជាពលរដ្ឋមកលើសេវាយុត្តិធម៌របស់ មណ្ឌលសេវាកម្មយុត្តិធម៌ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ ។

- ជម្រើសទី២ (បង្កើតឲ្យមាន ប្រកាស ស្តីពីការរៀបចំ និងការប្រព្រឹត្តទៅរបស់មណ្ឌលសេវាកម្មយុត្តិធម៌) គឺចំណាយថវិកាអស់ចំនួន **1,481,425 \$ / ១៥៧៧** ហើយក្នុងរយៈពេលប្រាំ(៥)ឆ្នាំ ចំណាយអស់ **10,936,072 \$ / 5៧៧៧** ជាលទ្ធផលទទួលបានវិញដូចជា ៖ ចូលរួមអនុវត្ត គោលនយោបាយ និង យុទ្ធសាស្ត្រឈ្នះឈ្នះ របស់រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ក្នុងការកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រជូនប្រជាពលរដ្ឋ តាមរយៈការដោះស្រាយវិវាទក្រៅប្រព័ន្ធ, បង្កើនទំនុកចិត្តរបស់ប្រជាពលរដ្ឋ មកលើការផ្តល់សេវាយុត្តិធម៌របស់មណ្ឌលសេវាកម្មយុត្តិធម៌, បង្កើនចំណេះដឹងផ្នែកច្បាប់ និងនីតិវិធីដោះស្រាយវិវាទក្រៅប្រព័ន្ធជូនអាជ្ញាធរមូលដ្ឋាន, ទទួលបានការគាំទ្រពីដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ អង្គការជាតិ និងអន្តរជាតិ, ចូលរួមកាត់បន្ថយសំនុំរឿងតូចតាចដែលកោះស្ទុះនៅតុលាការ ។ លើសពីនេះទៅទៀត បង្កើតឲ្យមានរចនាសម្ព័ន្ធច្បាស់លាស់ ដោយមន្ត្រីមណ្ឌលទាំងអស់នឹងទទួលបានក្របខណ្ឌ និងប្រាក់បៀវត្ស អាគារធ្វើការ មានត្រាប្រើប្រាស់ក្នុងការងាររដ្ឋបាល និងអាចប្រថាប់ត្រាលើកិច្ចព្រមព្រៀងរបស់គូរភាគី (បញ្ជាក់ពីសុពលភាពគិតិយុត្ត) មានការទទួលខុសត្រូវខ្ពស់ចំពោះថ្នាក់ដឹកនាំក្រសួងយុត្តិធម៌ ។ ទាំងអស់នេះហើយដែលធ្វើប្រជាពលរដ្ឋ និងអាជ្ញាធរមូលដ្ឋាន មានការទុកចិត្ត ក្នុងការដោះស្រាយសម្របសម្រួលវិវាទជូនពួកគាត់ ។

សរុបសេចក្តីមកក្រុមការងារវាយតម្លៃផលប៉ះពាល់វិវាទបទដ្ឋានគិតិយុត្ត សូមផ្តល់យោលបល់ជ្រើសរើសយកជម្រើសទី២ ព្រោះមានលក្ខណៈល្អប្រសើរជាងជម្រើសទី១ ក្នុងការគ្រប់គ្រង និងអភិវឌ្ឍន៍មណ្ឌលសេវាកម្មយុត្តិធម៌ ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ ដែលជាផ្នែកមួយក្នុងការផ្តល់សេវាយុត្តិធម៌ក្រៅប្រព័ន្ធជូនដល់ប្រជាពលរដ្ឋ ។

តើចាំបាច់ត្រូវធ្វើការវាយតម្លៃពេញលេញ (RIS) ដែរឬទេ?

- ចាំបាច់៖
- មិនចាំបាច់៖** មិនចាំបាច់ត្រូវធ្វើការវាយតម្លៃពេញលេញទេ ដោយសារបញ្ញត្តិកម្មនេះមិនមានផលប៉ះពាល់អវិជ្ជមានដល់ការប្រកួតប្រជែងនោះទេ។

៧. ការអនុវត្ត និងការតាមដានត្រួតពិនិត្យ

ប្រសិនបើបញ្ញត្តិកម្មត្រូវបានជ្រើសរើសក្រសួងយុត្តិធម៌និងមានវិធានការក្នុងការអនុវត្ត ត្រួតពិនិត្យ និងតាមដានដូចខាងក្រោម៖

- ៧.១. ដើម្បីលើកកម្ពស់តម្លាភាព និងអភិបាលកិច្ចល្អ ក្នុងអំឡុងពេលនៃការដាក់ឱ្យអនុវត្ត**
ក្រសួងយុត្តិធម៌ត្រូវធ្វើការផ្សព្វផ្សាយ អោយបានទូលំទូលាយដល់សាធារណៈជន ហើយនាយកដ្ឋាន សន្តានកម្ម និងយុត្តិធម៌មូលដ្ឋាន នៃអគ្គនាយកដ្ឋានកិច្ចការរដ្ឋប្បវេណី នៃក្រសួងយុត្តិធម៌ ទទួលបន្ទុកអនុវត្តប្រកាសនេះស្របតាមតួនាទី និងភារកិច្ច ដែលបានកំណត់ និងត្រូវតាមដាន ត្រួតពិនិត្យ វាយតម្លៃលើប្រសិទ្ធភាពនៃការអនុវត្តប្រកាសនេះផងដែរ។

៧.២. ការតាមដានត្រួតពិនិត្យ

ក្រុមការងារវាយតម្លៃលើផលប៉ះពាល់នៃលិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្តត្រូវពិនិត្យនិងវាយតម្លៃលើផលប៉ះពាល់ជាក់ស្តែងនៃការអនុវត្ត នឹងលើកជាយោបល់ជូនថ្នាក់ដឹកនាំ ពិនិត្យ និងសម្រេច នៅពេលដែលប្រកាសនេះដាក់ឱ្យអនុវត្ត។ ប្រកាសនេះនឹងធ្វើការពិនិត្យ វាយតម្លៃ ឡើងវិញ ក្រោយការដាក់អោយអនុវត្តរយៈពេល ៥ ឆ្នាំ ឬប្រសិនបើរាជរដ្ឋាភិបាលមានឆន្ទៈក្នុងការកែសម្រួល។

ដំណើរការ	ឈ្មោះ	មុខងារ	ទំនាក់ទំនង
រៀបចំដោយ៖ RIA MOJ និង នាយកដ្ឋាន សន្តានកម្ម និង យុត្តិធម៌មូលដ្ឋាន (ក្រសួងយុត្តិធម៌)	ឯកឧត្តម ជិន ម៉ាលីន	ប្រធាន RIA MOJ	០៦១ ៦៦៦ ៧៧៨
	លោកជំទាវ ប៉ែន សុមេធា	អនុប្រធាន RIA MOJ	០១២ ៩៥៥ ០៥៣
	លោក សុខ បូរ៉ា	ប្រធាននាយកដ្ឋាន សន្តាន កម្ម និងយុត្តិធម៌មូលដ្ឋាន	០១៦ ៩៩៩ ៤៥៩
	លោក តាំង សុផា	សមាជិក RIA MOJ	០៩៩ ៩៩៣ ៨៥៥
ផ្តល់យោបល់ ដោយ ក្រុម RET របស់ ECOSOCC	ឯកឧត្តម ប៊ិច សុខា	អនុប្រធានRET	០១២ ៦៩៨ ៩៩៩
	ឯកឧត្តម អេង រត្នមុនី	ប្រធានក្រុមបណ្តុះបណ្តាល	០១២ ៩១២ ០០៩
ជំនួយការ	លោក រ៉ុម ផល្លីស	មន្ត្រីរដ្ឋបាលកម្មវិធីRIA	០៧៨ ២៣៥ ០៧៨